

فعالیت‌های آموزشی، ترویجی و تحقیقاتی وزارت تعاون

از: حوزه معاونت تحقیقات و آموزش

مقدمه

با تصویب قانون اساسی در سال ۵۸ تکالیف مقرر در اصل ۴۳ قانون مذکور در رابطه با بخش تعاونی را دستگاه‌های متعددی عهده‌دار بودند. ولی این دستگاه‌ها به تبع پیروی از سیاست‌های اصلی خود قادر به برآوردن انتظارات جامعه در این باب نبودند. تجربیات حاصله ظرف حدود ۱۲ سال در زمینه فعالیت‌های تعاونی، نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی را به این نتیجه رهنمون ساخت که تعدد و پراکندگی واحدهای مسوول بخش تعاونی و همچنین عدم حضور مسوول و ناظر عالی در هیات دولت به عنوان پشتیبان و حامی این بخش و هماهنگ‌کننده فعالیت دستگاه‌های متعدد، با اهداف بخش تعاون هماهنگی ندارد. بنابراین مجلس شورای اسلامی به منظور برنامه‌ریزی‌های یک پارچه و هماهنگ در جهت تحقق اهداف پیش‌بینی شده در مواد ۴۳ و ۴۴ قانون اساسی، تاسیس وزارت تعاون را در سال ۷۰ وجه همت قرار داد.

به لحاظ اهمیت نقش ارزنده تحقیقات، آموزش و ترویج در به ثمر رساندن هدف‌های این بخش، مباحث مذکور جزء اهم اختیارات و وظایف خاص وزارت تعاون قرار داده شد. به طوری که ماده ۶۶ قانون بخش تعاونی انجام تکالیف زیر توسط این وزارت را به صراحت بیان می‌دارد:

(۱) انجام تحقیقات آماری و اطلاعاتی و مطالعه درباره فعالیت تعاونیها در زمینه شناخت نارسائیها و نیازهای آنها و همچنین توانیها و امکانات آنها به منظور استفاده در برنامه‌ریزیهای مربوط.

(۲) اجرای برنامه‌های ترویج و آموزش تعاون برای تفهیم و تعمیم روشها و برنامه‌های مختلف تعاونی و انتشار کتب و نشریات مورد لزوم تعاونی.

(۳) راهنمایی مسوولان تعاونیها در امور حقوقی، مالی و اداری و هدایت آنها در جهت استفاده از روشها و سیستم‌های بهتر.

(۴) کمک به فعالیت‌های تبلیغاتی، آموزشی، فرهنگی، فنی، علمی، تحقیقاتی و صنعتی لازم برای بخش تعاونی با همکاری اتحادیه‌های تعاونی.

لازم به یادآوری است که واحدهای اولیه تشکیل دهنده وزارت تعاون به سبب پراکندگی و تحت تاثیر وظایف خاص وزارت متبوع خود اهتمام لازم در باب تحقیقات، آموزش و ترویج را مبذول نداشته و به همین لحاظ بضاعت این وزارت در بدو تاسیس در مقولات فوق ناچیز بود. این زمینه نامناسب و همچنین تنگناهایی از قبیل کمبود منابع انسانی، مالی و... موجب تلاش و کوشش سنگین از جانب این وزارت در مسیر وظایف تحقیقاتی،

آموزشی و ترویجی در جهت توسعه این بخش گردید که شمه‌ای از اقدامات انجام شده از بدو تاسیس این وزارت تاکنون به شرح زیر می‌باشد.

آموزش و ترویج

الف - آموزش

پس از تشکیل وزارت تعاون و وقوف آن بر نقش آموزش در هدایت و اداره مطلوب شرکتهای خدماتی و تولیدی، برنامه‌های آموزشی مدونی جهت ارتقاء توان علمی و فنی شاغلین بخش تعاونی اقتصاد کشور در پیش گرفته شد. به منظور روشن شدن تاثیر آموزش بر عملکرد آینده شرکتهای تعاونی و نهایتاً نیل به اهداف بخش تعاونی اقتصاد کشور ذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد:

۱- لزوم آموزش در ارتباط با فرایند تشکیل شرکتهای تعاونی:

شرکت تعاونی موسسه‌ای است که از

اجتماع افرادی که به منظور رفع احتیاجات مشترک گردهم می‌آیند تشکیل می‌گردد. سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که آیا اجتماع چند فرد و گردآوری سرمایه‌های اندک آنها به تنهایی می‌تواند یک موسسه تولیدی یا خدماتی موفق را بوجود آورد؟

بی‌شک تداوم فعالیت یک شرکت تعاونی به مراتب مشکلتر از تاسیس آن است زیرا کار تشکیل شرکت تعاونی نیازی به تخصص و اطلاعات علمی و فنی چندانی ندارد اما اداره و رهبری یک شرکت، تداوم فعالیت آن و حداقل تنظیم هزینه و درآمد آن نیاز به اطلاعات علمی و فنی دارد که بدون وجود این آگاهی دیر یا زود شرکت مزبور سرنوشتی جز ورشکستگی و انحلال نخواهد داشت.

بنابراین همگام با تشکیل شرکت تعاونی یک مرجع مسوول و آشنا به مسائل اینگونه شرکتها باید وجود داشته باشد تا با ارائه آموزشهای مناسب بتواند تداوم فعالیت آنرا تا رسیدن به بلوغ کاری امکانپذیر نماید. به عبارت دیگر می‌توان گفت که تداوم فعالیت شرکتهای تعاونی و یا حداقل اداره صحیح و بهینه آنها در گرو کیفیت و کمیت آموزشهای ارائه شده می‌باشد.

۲- ضرورت آموزش در ارتباط با سطح تحصیلات اعضای هیات مدیره و شاغلین شرکتهای تعاونی:

با توجه به اینکه شرکتهای تعاونی از بطن جامعه و بخصوص نقاط محروم کشور که محدودیت دسترسی به سرمایه وجود دارد شکل می‌گیرد، و از طرف دیگر افراد تحصیلکرده و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی معمولاً جذب ادارات دولتی و یا موسسات خصوصی می‌شوند، لذا اکثر موسسین این قبیل شرکتها از سطح تحصیلات بالایی برخوردار نیستند. یکی دیگر از دلایل پایین بودن سطح تحصیلات این افراد آن است که اصولاً بیکاری در میان این قبیل افراد بیشتر بوده که از

با تشکیل وزارت تعاون، به اعتبار عزت و جایگاه والای بخش تعاون در قانون اساسی، تلاش و کوشش وافر جهت تحقق بخشیدن به اعتماد و امیدهای خبرگان و منتخبان مملکت اسلامی در مسیر دستیابی به پایگاه قانونی این بخش مبذول گردیده است. یقیناً امر ترویج تعاون سهم به‌سزایی را در این حرکت به خود اختصاص می‌دهد.

طریق ایجاد شرکتهای تعاونی برای خود ایجاد شغل می‌کنند.

به طوری که در جدول زیر دیده می‌شود تنها ۱۰ درصد مدیران و بازرسان شرکتهای تعاونی (شامل هیات مدیره، مدیران عامل، بازرسان) که دو رکن اصلی شرکتهای تعاونی را تشکیل می‌دهند، دارای تحصیلاتی بالاتر از دیپلم بوده و میزان تحصیلات ۴۰/۸۷ آنها کمتر از سطح دیپلم می‌باشد. این امر بخوبی لزوم نظارت، هدایت و آموزش تعاونیها و برگزاری دوره‌های آموزشی را نشان می‌دهد زیرا این افراد اکثراً فاقد اطلاعات علمی و تخصصی می‌باشند و نیاز مبرمی به آموزش دارند.

لازم به ذکر است که با توجه به ترکیب سطح تحصیلات شاغلین شرکتهای تعاونی از یک سو و تنوع فعالیتهای شرکتهای تعاونی از سوی دیگر، دستیابی این افراد به آموزشهای موردنیاز در چارچوبی خارج از دوره‌های آموزشی وزارت تعاون امکان‌پذیر نیست. زیرا دوره‌های تخصصی در جامعه عمدتاً در سطح تحصیلات دانشگاهی و نامتناسب با وضعیت تعاونیها ارائه می‌گردد که دسترسی به آنها و درک این دوره‌ها برای افراد مذکور میسر نمی‌باشد.

۳- تاثیر آموزش بر استفاده بهینه از سرمایه موجود در بخش تعاونی:

از آنجایی که تجمع نیروی انسانی و

سرمایه اساس شکل‌گیری شرکتهای تعاونی را تشکیل می‌دهد به همین جهت این دو عامل مهمترین عوامل تولید در این گونه شرکتها به شمار آمده و کمیت و کیفیت هر کدام از این عوامل بر میزان استفاده از عامل دیگر تاثیر بسزایی دارد.

براساس نظریه‌های اقتصادی با فرض ثابت بودن سایر عوامل تولید افزایش کارآئی نیروی انسانی موجب افزایش تولید می‌گردد. با در نظر گرفتن این نظریه و با توجه به فقر سرمایه شرکتهای تعاونی، آموزش موسسین شرکتهای تعاونی و شاغلین بخش تعاونی و در نتیجه افزایش کارآئی آنها موجب استفاده بهینه از سرمایه موجود بخش تعاونی کشور می‌گردد که این امر بیش از پیش اهمیت فعالیتهای آموزش و تحقیقات را نشان می‌دهد.

با توجه به موارد فوق نظر به رعایت اختصار در ارائه مطالب می‌توان چنین نتیجه گرفت که آموزش شاغلین بخش تعاونی می‌تواند ضعف ناشی از پایین بودن سطح تحصیلات آنها را از بین برده، موفقیت و تداوم فعالیت شرکتهای تعاونی را تضمین نموده و بهره‌وری سرمایه‌های موجود در بخش تعاونی کشور را بالا برده و نهایتاً منجر به افزایش اشتغال و تولید ملی از یک سو و افزایش توانمندیهای علمی، تخصصی و فنی افراد جامعه از سوی دیگر گردد.

حال با بیان ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی در بخش تعاونی عملکرد آموزش

به لحاظ اهمیت نقش ارزنده تحقیقات و آموزش در به ثمر رسانیدن هدفهای بخش تعاون مباحث مذکور در شمار وظایف وزارت تعاون قرار داده شد.

سطح تحصیلات مدیران و بازرسان و شاغلین غیر عضو شرکتهای تعاونی

شرح	بی سواد	دوره ابتدائی	دوره نهضت	دوره راهنمایی	سیکل	دیپلم	فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	دکتر	نامشخص	بازرسان و مدیران		شاغلین غیر عضو								
												تعداد	درصد	تعداد	درصد							
	۴۰۳۳	۳۴۷۳۹	۱۳۶۴	۱۲۵۹۲	۱۱۴۳۳	۴۸۰۶۳	۶۳۳۳۹	۸۳۲۷	۷۰۰	۳۶۳	۲۹۰۰۸	۲/۵۷	۲۲/۱۳	۰/۸۷	۸/۰۲	۷/۲۸	۳۰/۶۲	۴/۰۴	۵/۳۱	۰/۴۵	۰/۲۳	۱۸/۴۸
	۹۱۰۵	۱۵۴۰۱	-	۱۱۶۰۰	-	۱۶۴۲۲	۱۸۷۴	۱۸۹۴	۱۷۵			۱۶/۱۲	۲۷/۲۷	-	۲۰/۵۴	-	۲۹/۰۸	۳/۳۲	۳/۳۵	۰/۳۱		

وزارت تعاون و برنامه های آتی به شرح زیر ارائه می گردد:

چنانکه ذکر شد تا قبل از تشکیل وزارت تعاون فعالیتهای آموزشی به صورت پراکنده و غیر متمرکز انجام می گرفته و در نتیجه روند مطلوبی نداشته و بازدهی قابل قبولی نیز به بار نیاورده است.

پس از تشکیل وزارت تعاون در سال ۱۳۷۰ فعالیت آموزشی آن عملاً از ابتدای سال ۷۱ با جدیت شروع گردید به طوری که طی همان سال تعداد ۲۶۱ دوره آموزشی در سطح کشور برگزار شد که ۹۰۹۵ نفر طی

۲۹۹۰ ساعت در این دوره ها آموزش دیدند. شناخت بهتر از وضعیت تعاونیها در کشور در سال دوم تشکیل وزارتخانه ضرورت تقویت فعالیتهای آموزشی را الزامی ساخت و جدیت بیشتری در این امر را اجتناب ناپذیر می نمود لذا با تاکیدات بیشتر، عملکرد آموزشی سال ۷۲ وزارت تعاون نسبت به سال ۷۱ افزایش یافته و به ۷۴۷ دوره طی ۱۱۸۷۶ ساعت و ۲۲۵۵۹ نفر رسید که نسبت به تعداد دوره، مدت زمان آموزش و تعداد نفرات آموزش گیرنده سال ۷۱ به ترتیب ۱۸۶، ۲۹۷ و ۱۴۸ درصد رشد یافت.

روند افزایش دوره های آموزشی ارائه شده در سال ۷۳ همچنان شدت بیشتری یافته به طوری که طی این سال ۱۳۳۶ دوره آموزشی توسط این وزارت برگزار گردید که

طی آنها ۲۸۱۴۷ نفر به مدت ۱۸۷۴۲ ساعت آموزش دیدند. با توجه به اینکه مجموع عملکرد آموزشی سالهای ۷۱ و ۷۲ این وزارتخانه، برگزاری ۱۰۰۸ دوره آموزشی طی ۱۴۸۶۶ ساعت برای ۳۱۶۵۴ نفر بوده است، مقایسه این مجموع با عملکرد آموزشی سال ۷۳ نشان می دهد که عملکرد این سال به تنهایی بیش از مجموع عملکرد سالهای ۷۱ و ۷۲ بوده که این امر بیانگر توجه بیشتر به امر آموزش توسط وزارت تعاون در سال ۷۳ می باشد.

تعداد دوره، مدت زمان آموزش و تعداد نفرات آموزش دیده سال ۷۳ نسبت به سال ۷۱ به ترتیب ۴۱۲، ۵۲۷ و ۳۱۹ درصد و نسبت به سال ۷۲ به ترتیب ۷۹، ۵۸ و ۶۹ درصد رشد نشان می دهد.

پیش بینی دوره های آموزشی سال ۷۴ بیانگر ادامه رشد عملکرد آموزشی این وزارتخانه طی سال جاری می باشد. بر این اساس طی سال جاری بیش از ۱۶۰۳ دوره آموزشی طی ۴۲۵۲۵ ساعت برگزار خواهد

گردید که در این صورت نسبت به سال ۷۳ از نظر تعداد دوره ۲۰ درصد و از حیث مدت زمان آموزش ۱۳۴ درصد رشد خواهد داشت. تفاوت زیاد نرخ رشد تعداد دوره و نرخ رشد مدت زمان آموزش پیش بینی سال ۷۴ نسبت به عملکرد سال ۷۳ به این جهت است که طی سال ۷۴ سعی بر آن است تا دوره های آموزشی عمده تاً از جلسات کوتاه مدت به دوره های تکدرس سوق داده شود که این امر رشد تعداد دوره های آموزشی را محدود کرده اما رشد شدید مدت زمان آموزش را به دنبال خواهد داشت.

غایت هدف آموزشی وزارت تعاون رسیدن به نقطه ای است که کلیه نیازهای آموزشی شرکتهای تعاونی اعم از آموزشهای حقوقی، مالی، اداری، مدیریتی و تخصصی را تامین نماید.

آخرین آمار موجود نشانگر آن است که تا پایان سال ۷۳ تعداد ۲۸۵۰۵ شرکت و اتحادیه تعاونی با ۸۵۱۵۵۰۸ نفر عضو و ۳۶۰۹۹۲۹۱۳ هزار ریال سرمایه و

در سال ۷۳، ۱۳۳۶ دوره آموزشی توسط وزارت تعاون برگزار گردید و طی آن ۲۸۱۴۷ نفر به مدت ۱۸۷۴۲ ساعت آموزش دیدند. این عملکرد به تنهایی بیش از مجموع عملکرد سالهای ۷۱ و ۷۲ بوده است.

غایت هدف آموزشی وزارت تعاون رسیدن به نقطه ای است که کلیه نیازهای آموزشی شرکتهای تعاونی، اعم از آموزشهای حقوقی، مالی، اداری، مدیریتی و تخصصی را تامین نماید.

با تشکیل وزارت تعاون به اعتبار عزت و جایگاه والای بخش تعاونی در قانون اساسی تلاش و کوشش وافر جهت تحقق بخشیدن به اعتماد و امیدهای خبرگان و منتخبان مملکت اسلامی در مسیر دستیابی به پایگاه قانونی خود مبدول گردیده است. یقیناً امر ترویج تعاون سهم بسزایی در این حرکت را به خود اختصاص می‌دهد زیرا با انتشار و در دسترس گذاشتن دانش و آگاهی تعاونی بین اقشار مردم، برای استفاده و بهبود وضعیت زندگانی آنان، مالاً در مسیر توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور گام برمی‌دارد.

شاهد این مطلب آمار بیکاران سال ۱۳۷۰ و جذب اعتبارات تعاونی برای اشتغال آنان است. علیرغم وجود مستجاوز از ۱۶۴۰۰۰۰ نفر بیکار، معادل ۱۱/۱ درصد جمعیت فعال کشور که ۶۵ درصد آنان را افراد مستعد کار (۲۹-۱۵ سال) تشکیل می‌دهد است و وجود اعتبارات مناسب در تبصره ۳ قوانین بودجه جهت بخش تعاونی عدم جذب قابل ملاحظه از اعتبارات مزبور، در سنوات قبل از تشکیل وزارت تعاون ملاحظه می‌گردد.

در مقوله ترویج به رغم ضعف بنیه کمی و کیفی این موضوع و تنگناها و نارسائی‌های موجود از قبیل نداشتن تجهیزات ترویجی و تبلیغی کافی و مروجین آموزش دیده در سطح وزارتخانه اقداماتی به شرح زیر به عمل آمده است:

۱- فعالیت ترویجی از طریق سازمان صدا و سیما

به منظور تنویر افکار عمومی و در جهت اشاعه فرهنگ تعاون و ترویج شیوه‌های مطلوب آن با همکاری گروه اقتصاد شبکه اول اقدام به تهیه و پخش برنامه «سیمای تعاون» در ۱۳ قسمت گردید که این امر در تحقق اهداف یاد شده نقش موثری داشت علاوه بر آن زمینه مساعد فراهم شد تا با همکاری سازمان صدا و سیما برای استمرار همکاری در تهیه و پخش

بدون شک تداوم فعالیت یک شرکت تعاونی به مراتب مشکلتر از تاسیس آن است، زیرا تشکیل شرکت تعاونی نیازی به تخصص و اطلاعات علمی و فنی ندارد. اما اداره و رهبری یک تعاونی و تداوم فعالیت آن بدون وجود آگاهی‌ها و تخصص‌های لازم منجر به شکست موسسه خواهد شد.

آموزشی در نقاط محروم کشور برگزار گردیده است.

ب - ترویج

با توجه به قانون اساسی و پایه‌گذاری بخشی به عنوان تعاونی در نظام اقتصادی کشور و ناچیز بودن سهم این بخش در اقتصاد ملی، ضرورت آشنا نمودن اقشار مختلف جامعه با مباحث تعاونی و جلب مشارکت آحاد جامعه در فعالیتهای تعاونی از الزامات و ضروریات تحقق اهداف مقرر در قانون اساسی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران می‌باشد.

این مهم تا تصویب قانون بخش تعاونی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران، آن طور که شایسته بوده است ملحوظ نظر قرار نگرفته و عملاً منتج به شکل‌گیری نظام اقتصادی کشور در قالب فعالیتهای دو بخش اقتصاد دولتی و خصوصی گردید و بخش تعاونی که می‌بایست دومین بخش نظام اقتصادی می‌بود سهمی ناچیز در اقتصاد کشور یافت. جای خرسندی است که

۱۵۶۹۶۱ نفر مدیر و بازرس و ۵۶۴۷۱ نفر شاغل مستقیم غیر عضو به فعالیت اشتغال داشته و در مسیر اهداف بخش تعاونی و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی اعضا خود و جامعه نقش ارزنده‌ای برعهده داشته‌اند.

چنانچه برای هر شرکت تعاونی ۴ دوره عمومی آشنایی با مقررات مالی و تعاون برای مدیران و بازرسان، یک دوره مدیریت عمومی، یک دوره حسابداری و حداقل دو دوره فنی و تخصصی در ارتباط با نوع فعالیت شرکت مربوطه برگزار گردد جمعاً باید ۲۲۸۰۴۰ نفر آموزش داده شوند. با توجه به اینکه علی‌رغم تلاش مستمر تعداد آموزش گیرندگان طی دوره سه ساله پس از تشکیل وزارت تعاون یعنی سالهای ۷۱ الی ۷۳ حدود ۶۹۸۰۱ نفر بوده است این امر لزوم حمایت مادی و معنوی بخش تعاونی، جهت کسب حداقل آموزشهای موردنیاز را نشان می‌دهد. ضمن اینکه علیرغم فقر امکانات آموزشی در ادارات کل تعاون استانها بسیاری از دوره‌های

برنامه‌های جذاب و موردپسند عموم در قالب برنامه‌های گوناگون با محتوای تعاونی اقدام گردد. در همین راستا ادارات کل تعاون استانهای سراسر کشور نیز در حد توان و مقدرات برنامه‌های متنوعی تهیه و به معرض آگاهی و نمایش عامه گذارده‌اند که از جمله می‌توان به ادارات کل تعاون استانهای هرمزگان، آذربایجان شرقی، ایلام، خراسان، کرمانشاه و مرکزی اشاره داشت.

۲- ترویج تعاون از طریق نشریات و مطبوعات

تلاش در جهت توسعه و اعتلای فرهنگ و دانش تعاون بین مردم، اعضای تعاونیها، مسوولین تعاونیها از طریق انتشار کتب و مجلات یکی از اقدامات ترویجی بوده است. در این باب طی سال ۷۳ تعداد ۱۲ شماره نشریه تعاون به طور ماهانه با تیراژ هر یک ۱۰ الی ۱۵ هزار نسخه مجموعاً ۱۷۰۰۰۰ نشریه حاوی مباحث و مقالات و مطالب تعاونی منتشر و توزیع گردیده به علاوه ادارات کل تعاون استانها نیز در جهت تهیه مقالات و مطالب تعاونی و درج در مطبوعات اقداماتی معمول داشته‌اند از آن جمله ۱۶ مورد مصاحبه مطبوعاتی و انتشار مقالات تعاونی در جراید کثیرالانتشار، ۱۲ مورد انتشار بروشور، ۷ مورد انتشار پوستر با مفاهیم تعاون و همکاری و ۷ مورد انتشار بولتن و خبرنامه با محتوا و مضامین تعاونی گزارش گردیده است.

۳- ترویج تعاون در جامعه دانش‌آموزی

به منظور ترویج و اشاعه فرهنگ تعاون در بین افشار جوان و نوجوان جامعه طرحی مناسب و فراگیر تحت عنوان «انشاء تعاون» تهیه و با هماهنگی وزارت آموزش و پرورش به وسیله دانش‌آموزان مقاطع تحصیلی ابتدائی و راهنمایی و با همکاری آموزگاران ذریبط به اجرا درآمد.

همچنین در سطح کشور نیز با حضور در

براساس نظریه‌های اقتصادی، با فرض ثابت بودن سایر عوامل تولید، افزایش کارآیی نیروی انسانی موجب افزایش تولید می‌شود. با توجه به محدودیت سرمایه شرکتهای تعاونی، آموزش شاغلین بخش تعاون کارآیی آنها را افزایش داده و موجب استفاده بهینه از سرمایه موجود بخش تعاون می‌گردد.

مجامع دانش‌آموزی و ایراد سخنرانی در باب اثرات تعاونی در جامعه گامهای موثری برداشته شده است که این نیز با اقبال عموم دانش‌آموزان مخاطب مواجه گردیده است.

۴- سازماندهی امور کتابخانه مرکزی و کتابخانه ادارات کل تعاون

در این راستا کتابخانه‌های ۲۵ اداره کل تعاون با حداقل امکانات و تجهیزات راه‌اندازی و نسبت به خریداری ۵۹۰۰ جلد کتاب و ارسال آنها به ادارات کل مزبور اقدام گردید. کتابخانه مرکزی نیز در حد مقدرات و اعتبارات تخصیصی، تجهیز و سازماندهی گردیده است.

۵- تهیه متون تعاونی به زبان ساده

طبیعی است نهضت تعاون بایستی در قشر وسیع جامعه گسترش یابد یکی از گروههای عظیمی که در زیر مجموعه بخش تعاونی کشور وجود دارد جامعه تعاونیهای کارگری می‌باشد که در این جامعه که مشتمل است بر تعاونیهای صنعتی، کشاورزی، معدنی، مسکن و خدمات افراد کم سواد، بیشتر از دیگر گروهها مشاهده می‌شوند. برای مخاطب قراردادن این گروه با هماهنگی‌های به عمل آمده با نهضت سوادآموزی ترتیباتی برقرار شده تا بدو افرادی که به نحوی در تعاونیها مسوولیتی دارند نسبت به سوادآموزی آنان اقدام و سپس مطالب تعاونی با بیان و مفاهیم ساده و در خور فهم آنها تهیه و در کتب و نشریات مربوط درج گردد.

۶- سایر فعالیتهای ترویجی

به موازات اقدامات ترویجی که در فوق به

استحضار رسید اقدامات دیگری از قبیل حضور در نمایشگاهها و ارائه تولیدات و دست‌آوردهای تعاونیها، اجرای مراسم بزرگداشت هفته تعاون، انجام مصاحبه‌های رادیویی و تلویزیونی، انعکاس اخبار مربوط به طرحهای تعاونی که مجموعاً اینگونه امور در سراسر کشور در سال ۷۳ به ۲۶۵ مورد بالغ می‌شود.

۷- فعالیتهای ترویجی توسط اتاقهای تعاون - اتحادیه‌ها و تعاونیها

براساس بند ۱ ماده ۴۳ قانون بخش تعاونی اتحادیه‌ها موظف به ارائه خدمات آموزشی، فرهنگی و تبلیغاتی مربوط به امور تعاون و تعاونیهای عضو جهت ارتقاء سطح علمی و دانش فنی و تخصصی و اطلاعاتی موردنیاز اعضا و خود بوده که در همین راستا با هدایت وزارتخانه اقدامات ترویجی مختلفی به وسیله اتحادیه‌ها و شرکتهای تعاونی و نیز اتاقهای تعاون صورت پذیرفته که به اختصار ذیلاً نقل می‌گردد.

- تشکیل گردهمایی‌های بزرگ اعضا تعاونیهای مصرف چند استان از جمله تعاونیهای مصرف استانهای آذربایجان شرقی، فارس و همدان به منظور اعطاء جوایز به افزایش دهندگان سرمایه با حضور مقامات بلندپایه و انعکاس آن در رسانه‌های گروهی.
- حضور تعاونیهای فرش دستباف و صنایع دستی در نمایشگاه فرش در محل دایمی نمایشگاههای بین‌المللی و چند نمایشگاه دیگر.

- انتشار چند نشریه داخلی به وسیله اتحادیه‌ها و اتاقهای تعاون.

- شرکت در نمایشگاههای متشکله در

چند کشور همجوار و انعکاس آن در رسانه‌های گروهی.

- تشکیل ستاد فعالیتهای فرهنگی - اجتماعی بخش تعاونی با همکاری اتاق‌های تعاون و اتحادیه‌های تعاونی.

- بازدید دسته‌جمعی مسوولین از جاذبه‌های تعاونیها در استانها.

- برگزاری مسابقات مکاتبه‌ای (طرح پرسش و پاسخ) بین اعضاء تعاونیها و اهداء جوایز به نفرات ممتاز در مسابقه.

- تهیه جنگ شادی و فیلمهای مناسب با محتوای تعاون که بعضاً در سیمای مراکز استان بخش گردیده است.

- تهیه سالنامه دیواری حاوی مفاهیم تعاونی و توزیع آن در سطح استان.

ارزیابی فعالیتهای ترویجی این بشارت را می‌دهد که با تعمیم و گسترش و استمرار برنامه‌های ترویجی و با استفاده از ابزار و امکانات و نیروی انسانی کارآمد می‌توان بر بسیاری مشکلات و تنگناهای اقتصادی از طریق جلب مشارکت عمومی به شکل‌های تعاونی فایز آمد و بخش تعاونی جایگاه قابل قبولی متناسب با اهداف مصرح در قانون اساسی را در آینده‌ای نه چندان دور تحصیل نماید.

تحقیقات

وزارت تعاون انجام و هدایت تحقیقات

تعاونی و شناخت استعدادها، قابلیت‌ها، امکانات و نارساییهای بخش تعاونی را وجهه همت خود قرار داد تا از این طریق زمینه‌های لازم را برای فعالتر نمودن این بخش فراهم سازد.

در اجرای سیاست مزبور بخش تحقیقات وزارت تعاون مطالعات زیربنایی و اساسی را مورد نظر و عمل قرار داده است که اهم آنها به قرار زیر می‌باشد:

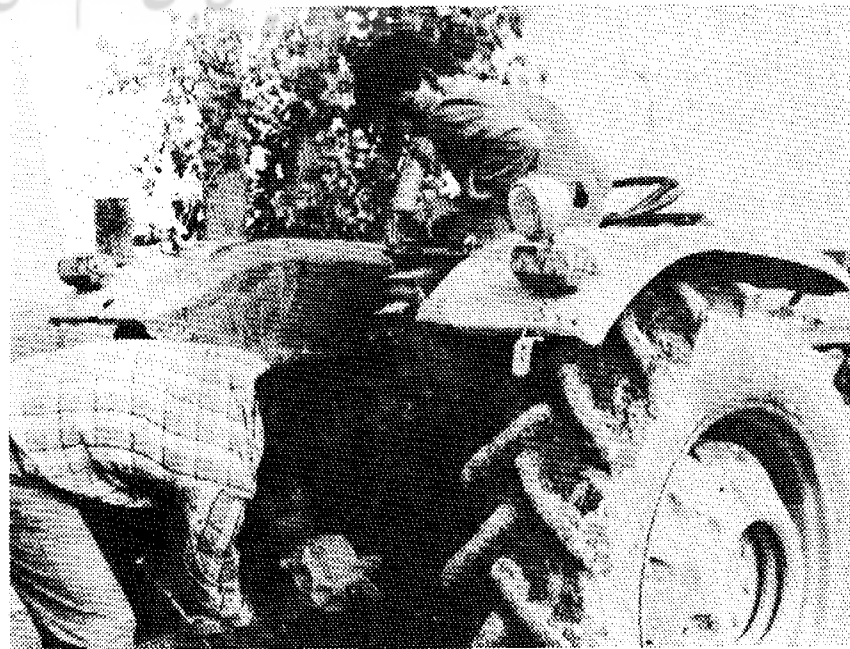
(۱) اجرای طرح جامع آمارگیری بخش تعاون (به استثناء تعاونیهای روستائی) به منظور شناخت و آگاهی صحیح از وضعیت بخش تعاونی کشور.

(۲) تهیه و ارائه برنامه پنج ساله بخش تعاونی در چارچوب برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

(۳) تعیین سهم بخش تعاونی در حساب‌های ملی (این پروژه مراحل پایانی خود را طی می‌کند).

(۴) زمینه‌های تشکیل تعاونیهای تولیدی و خدماتی مولد و اشتغال‌زا که با هدف جستجوی زمینه‌های جدید شکل‌های تعاونی انجام می‌گیرد.

(۵) بررسی امکان ایجاد تعاونیهای سیاحتی در ایران که با توجه به اهمیت موضوع توریسم و ارزآوری این صنعت و با هدف تبلور فعالیت‌های سیاحتی در چارچوب شکل‌های

تعاونی انجام می‌گیرد.

(۶) بررسی چشم‌انداز ۲۰ ساله بخش تعاونی که در دست انجام می‌باشد.

(۷) هدایت، حمایت و سرپرستی اتحادیه‌های تعاونی در ارائه خدمات تحقیقاتی و مطالعاتی.

خلاصه عناوین مطالعات انجام شده و در دست اجراء

الف - بررسی علل رکود و انحلال شرکتهای تعاونی مصرف محلی.

ب - بررسی نحوه جذب اعتبارات تبصره ۳ قانون بودجه در استان سیستان و بلوچستان.

ج - بررسی عملکرد شرکتهای تعاونی مسکن در دو استان کهگیلویه و بویراحمد و ایلام.

د - بررسی تعاونیهای فرش دستباف استان زنجان.

ه - سنجش میزان اطلاعات مدیران شرکتهای تعاونی از مقررات قانون.

و - بررسی زمینه فعالیت تعاونیها در مناطق آزاد تجاری.

ز - مطالعه فعالیت‌های تعاونی در کشورهای مختلف جهان.

ح - بررسی و اندازه‌گیری بهره‌وری در واحدهای صنعتی تعاونی.

ط - طرح بررسی تعاونیهای مصرف کارکنان دولت.

ی - طرح بررسی فعالیتهای اشتغال‌زای تعاونی در شهرستانهای شرقی استان خراسان.

ک - طرح مطالعاتی زمینه‌یابی فعالیتهای تعاونیها در بخشهای تولیدی و خدماتی در قالب ۲۵ طرح مطالعاتی در ۲۵ استان.

به منظور هدایت بهتر فعالیتهای تحقیقاتی و به منظور جبران کمبود نیروهای کارآمد تحقیقاتی در سطح وزارتخانه، با بهره‌گیری از نیروهای تحقیقاتی دانشگاهها و پژوهشکده‌ها در سطح تهران و استانها اقدام به ایجاد کمیته‌ای به نام کمیته تحقیقات گردیده که در پیشبرد فعالیت‌های فوق‌الذکر سهم مناسبی به عهده داشته‌اند.